

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEČ« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Žalosten odmev izza orožnih vaj.

Dalje . . .

In kaj vse vedo povedati o nemški sovražnosti do Slovanov naši dosluženi vojaki, ki so imeli čast in srečo služiti pri nemških polkih! Le vprašajte jih, in izvedeli boste, koliko surovih psov so morali požreti od svojih nemških tovarišev samo zato, ker so rojeni Slovenci, in kako so morali opravljati najgnusnejša in najtežavnejša dela ter večkrat pretrpeti razne hude kazni, ki so jim jih pripravili iz sovraštva nemški vojaki!

Gorje pa je tudi tistemu krdelu slovenskih vojakov, ki ima za poveljnika ali kakega nižjega zapovedovalca Nemca, napojenega z grmanskim duhom. Koliko nezaslužnih kazni, koliko nepotrebnih muk pri vežbanju in koliko drugega nepotrebne napornega dela v vojašnici morajo pretrpeti nesrečni vojaki pod njegovo kruto oblastjo.

Slovenski vojaki so še v vseh bitkah, katerih so se udeležili, odlikovali z nenavadno hrabrostjo ter srčnostjo in tudi sedaj v mirnem času se pri vsaki večji vaji izkažejo kot dobri in zanesljivi vojaki v občno zadovoljnost in pohvalo višjih poveljnikov. Ali vse to jim ne pridobi počtne naklonjenosti in prizanesljivosti od strani zapovedujočega nemškega šovinista, ampak ta pri vsaki ugodni priliki poskusi z veliko slastjo svojo železno moč nad njimi. Slovenski vojak mu je zamkaren pes, on pa je zloben gospod in polbog, ki razpolaga čez življenje in smrt uboga vojaka! Ako bi stl s svojim nemškim gnevom pristransko in krivično zdravje ali življenje kakga slovenskega nesrečnega in s tem pahnil družino tega v največjo bedo in nesrečo, to njega ne briga, ker ve, da bi ne bilo treba njemu kot provzročitelju skrbeti za osirotele slovenske reveže in tudi država bi se otrsela take neprijetne naloge.

Pri tem se spominjamo na one orožne vaje, ki so se vršile lani ob tem času na Notranjskem tam okrog Ilirske Bistrice in Trnovoga. Tam je bil pri teh vajah tudi naš domač domobranski polk št. 27 iz Ljubljane. Kakor znano, pa morajo zdaj zadnjo, to je četrto orožno vajo, delati tudi vsi tisti vojaki, ki so prvotno služili in dovršili prve tri orožne vaje pri pešpolkih, pri domobrancih in orožne vaje pri teh trajajo vselej po 28 dni, a pri pešpolkih navadno le po 13 dni. Zakaj so ravno domobranci udarjeni s toliko večjim trpljenjem, to nam ni znano. To pa smo slišali že od več strani, da se pri domobrancih tudi sploh postopa mnogo trše in osornejše, kakor pri pešpolkih. Posebno nad onimi vojaki,

ki prideje k orožnim vajam od pešpolkov, se domobranci radi znašajo, češ, zdaj vas imamo in vam pokazemo, da bode te nas pomnili!

Med vsemi težavami in neprijetnostmi, ki jih morajo pretrpeti vojaki v mirnem času, so vsakoletne jesenske orožne vaje najhuše. Vsako leto najde pri teh več vojakov smrt, nekateri pa si nakopljejo neozdravljive bolezni. Toda vse trpinčenje naši vojaki navadno udano in voljno potrpe, ako se ravna pri tem z njimi vsaj s človeškim čutom. A tistega surovega in razžaljivega zmerjanja, s katerim nekateri častniki tako radi obkladajo moštvo, raznovrstnega nepotrebne mučenja in draženja, posebno če to izvira iz narodnostnega sovraštva, ne morejo hladnokrvno prezreti in pozabiti! Zato naj bi se z vojaki, zlasti z onimi, ki prihajajo k zadnjim orožnim vajam in so se mnogi med njimi doma že privadili boljše družbe, postopalo bolj človeško!

Konec . . .

Postojnska Jama.

IV.

Kako naj si to razlagamo. Marsikateri mojih bralcev bo domneval, da me je moja živa domišljija tako daleč zamedla, da sem videl stvari, katerih pa v istini ni. A zagotavljam svečano, da ne pretiravam. Kapniki postojnske jame ne potrebujejo izpolnjevanja po človeški domišljiji. Kdor jih vidi, spozna takoj prvi hip, kaj nam predstavljajo. Stojimo pred dejstvi, ki pričajo o večnih zakonih, po katerih deluje narava in na harmonično enotnost, ki preveva celoto. Celo kameni so živi in se zavijo v svoje prvotne oblike, ki se šele v poznejšem stadiju približajo svojemu izpopolnjenju.

Pred vsem mi je omenjati »zagrinjala«, ki je kake tri metre dolgo ter okolu osem milimetrov debelo. To je nežno delo z rdečkasto-rumeno-rjavem 10 centimetrov širokim obrobkom, ki visi ob steni, »briljanti« snežnobeli, lesketajoči se steber in prahnica, s katere strehe visi obilica brezhibnega, čisto opranega perila. Plesna »dvorana« je največji etablisma te vrste na celem svetu, ker v njej lahko pleše 5000 oseb brez vsake ovire. Najmogočnejše vplivajoča pa je »kalvarija«. To je 60 metrov visok grič, stoječ sredi 200 metrov dolge in 78 metrov visoke dvorane; teh demenzij skoro brezdvomno ni najti v nobeni podzemeljski jami celega sveta. Po celem gori omenjenem griču pa so razpostavljeni najčudovitejši kipi. Ako človek pogleda na kalvarijo, katere konture se ostro vidijo na temnorjavih stenah, in na vrhu griča kupulo, katero krona še en steber, ako vidi človek to velikansko delo v zemlji, posuto z brezštevilnimi kristali, ako vidi dalje pobočje holmca okrašeno s postavami, ki so podobne čepečim ljudem, ki polni pričakujejo prihoda nekoga, prevzame človeka nekaka spoštljivost, nekak zdrúščen, neznan čut, kakršnega še nismo doživeli nikdar poprej, kajti tako zmagujoče veličastnosti, tako

— rekel bi — razsipajoče krasote bi si človek nikdar ne mogel predstavljati. Jaz vsaj sem bil po tej krasoti tako prišinjnen, da ni dosti manjkalo, da so mi solze zalile oči. Ti liki, ki jih vidimo na vseh straneh, so podobni postavam, kakršne izrezljavajo japonski umetniki, in kakor pri umotvorih japonskih kipov je dobila recimo bela slonova kost, tudi pri teh sčasoma neko rjavo barvo. Nekateri so majhni, drugi srednje veliki, v tem ko so nekateri vrtoglave visočine. Ena teh postav je visoka 15, druga, ki seza do kupolcega svoda, 17 metrov. Okolu 200 metrov pot se vije do vrha, odkoder se zre v dozdevno brezdanjo globino.

V prvem delu jame, ki je bil prvotno najden so kapniki očrnjeni od dima bakelj, a v pozneje odkritih delih pa so čisti svetlikajoči, zdaj bele, zdaj rumene ali marmorirane boje. Koliko časa je moralo preteči, da so nastale te tvorbe. Ker so se v teku 10 let približno za en milimeter povečali, se sme z gotovostjo računati, da je bi'lo treba neprenehane delo milijone let, da so nastale te tvorbe. Na teh mestih je prenehala voda pronizati, kar stori že gotovo stvar še lepše, ker so postale suhe in se tembolj intenzivno svetijo kakor one, ki se še povečujejo. Ti stebri, katerih nekateri so v premeru štiri metre široki, pač prekašajo egiptovske piramide.

Obisk jame traja približno dve uri, kajti pot je dolga kakih 1500 metrov, to je mali del dolžine vseh potov, ki znaša okoli 11 milj.

Temperatura je prav prijetna in je stanovita okolu 7 do 8 stopinj Celsija. Teme jame je baje 40—80 metrov debelo. Električni tok za razsvetljavo proizvajata dva stroja (40 konjskih sil).

Živalstvo v jami je nad vse zanimivo, kajti hrošči, kobilice, lupinarji, pajki in mušice so se morali prilagoditi razmeram, v katerih žive. Najznamenitejša žival pa je človeška ribica (proteus), ki diha s škrgami in nima vida. Barve je take kakor človeška koža. Tako Wickström.

PODLISTEK.

Kmet Jur na političnem potovanju.

Dragi Gašper!

Že sem pri svojem delu več katoliških postaj daleč pod Kranjem. Mimogrede sem se nekoliko pomudil v sedaj že po vsem izobraženem katoliškem svetu slavnoznanani vasi Čirčiče, kjer je naša nad vse posvetno vzvišena in sveta katoliška stvar, kakor pravijo, največ po vtelesenih žilindrastih načelih bojevitega kranjskega Toneta tako imenitno napredovala, da se je iz pregorečih src tamkajšnjih vernikov kar ponoči dvignil tak plamen krščanskega prepričanja, da je do tal požgal dom glavnega čirčičkega nevernika: Ogleдал sem si črno pogorišče, zraven katerega stoji s papeževimi barvami poslikan kol, ki ime na vrhu pritrjeno deščico s krvavim napisom: «Prst božji!» in videl sem tam v bližini še več drugih pretresljivih zanimivosti, o katerih pa Ti hočem prihodnjič poročati, ker mi je zdaj nekaj drugega bolj na srcu. Povem pa naj le še to, da sem ne daleč od pogorišča za nekim oglom naletel na trop mladih s pipci, bakljami, velikanskimi molki in devičarskimi svetinjami oboroženih katoliških junakov, ki so si podajali liter špirta in pretresovali velevažno vprašanje, če bi bilo na mestu, kjer je stal pogoreli Strupijev hlev, postaviti primerno znamenje ali kapelico kot spomenik na preslavno katoliško zmago nad groznim «liberalnim» zmajem! Vsi so bili ene misli, da bi se za to potrebni denar že kje dobil na kak način na katoliški podlagi, samo to jih je skrbelo, kako bi si prisvojili ožgani prostor za spomenik.

V Kranju, 14. avgusta.

Kronanje novega papeža se je vršilo minulo nedeljo v Rimu z veliko sijajnostjo. Slavnosti se je udeležilo okrog 50.000 oseb. — Državnim tajnikom bo menda imenovan kardinal Vanutelli.

Kriza na Ogrskem. Ministrski predsednik Khuen je podal ostavko celega ministrstva, katero je cesar sprejel. Cesar pojde sam na Ogrsko, da uredi zamotane ondote razmere. Sodi se, da pride sedaj na krmilo koalicijsko ministrstvo.

Iz Macedonije. V Monastiru je ustrelil nek Turek ruskega konzula Rostkovskega, ko se je slednji izprehajal. Umor ruskega konzula v Monastiru je na sultanovem dvoru in v vladnih krogih provzročil nepopisno paniko. Vlada je ruskemu poslaniku Zinovjevu izrekla svoje obžalovanje, se je zgodil umor, sultan pa je brzojavil ruskemu carju in obljubil, da se krivci najstrožje kaznujejo. — Na železniški progi Monastir-Solun so ustaši podrli več mostov. Turški vojni minister je odredil mobilizacijo 24 redif bataljonov. Iz Bolgarije je došlo nad 3000 Bolgarov ustašem na pomoč.

Tedenske politične vesti. Rumunski kralj Karol je minuli torek šel obiskat našega cesarja v Ischl. — V prilog slovenskemu šolstvu v Gorici in slovenskemu vseučilišču se je vršil minulo nedeljo velikansk shod. Udeležencev je bilo okrog 3000. — Francoski ministrski predsednik Combes je navdušeno govoril na sestanku učiteljske zveze v Marseille. Ko se je vračal domov, je nek Italijan dvakrat ustrelil nanj, a ga ni zadel. Napadalca so vjeli. — Preiskava radi grozne nesreče na vojaških vajah pri Bileku je končana. Vsi trije poveljniki bodo kaznovani in odslovljeni iz vojaške službe.

Dopisi.

Iz selške doline. Po preteku enega leta je izvolil naš občinski odbor vendar župana in pet svetovalcev. Zgodilo se jo to potom kompromisa. Ob času občinskih volitev so klerikalci agitirali okrog volilcev, da so oni,

Zdaj pa Ti moram pred vsem popisati, kaj vse sem doživel zvečer in po noči tistega dne, ko sem se po vsprejemu in nastopu svoje novesedanje službe poslovil od Tebe srečen in zadovoljen, ker sem v žepu zopet čutil nekaj «okroglega», katero si mi Ti dal kot predplačo! Na potu od Tebe sem takoj, ko sem bil na samem, segel v žep, iz njega v pesti prylekel zapeljivo vsebino na svetlo in zaljubljeno uprl oči v krasne cesarske podobice, katerih že več nisem pomnil v takem številu v svoji oblasti. Pri tem pogledu pa me je nekaj tako čudno pošegetalo v goltancu in želodcu, da sem precej uganil, kaj to pomeni. «Oh, Jurček,» sem vzdihnil na tihem, «danes si ga pa že smeš privoščiti kak poliček!» In šel sem si gasit žejico, a ne na studenček, kakor poje naša narodna pesem, ampak v najbolj katoliško gostilno kranjsko.

Pa nikar se, Gašper, preveč ne repenči in ne napaenaj od jeze, če sem jo pobrisal s prvimi božjaki, ki sem jih dobil od Tebe, k Tvojim nasprotnikom! Imel sem pri tem svoj poseben dober namen v Tvojo korist, kajti mislil sem si v svoji prekanjeni butici: «Tu lahko že danes gotovo najuspešneje poskusim izvrševati svojo nalogo. Bolj neumnega se bom naredil, pa bo šlo!» In res se mi je moja namera izvrstno posrečila, kar izvede iz naslednjega:

Vstopivši v pivno sobo, našel sem jo skoro prazno. Vsedem se za mizo, ki je stala v kotu za vrati in naročim pol litra tirolskega petjota. Potem pa se pobožno prekrizam in vzamem v roko na mizi ležeče Koblarjevo glasilo. Kmalu izvem, da se zbere zvečer v tisti sobi večja katoliška družba na važne pogovore in posvetovanja.

t. j. klerikalci, zato, da ostane občinska pisarna v Selcih. To je bil tudi pogoj, da so se naši odborniki udeležili volitve župana. Župan je bil izvoljen zunaj Selc, to je na Češnjici, ki je oddaljena dobre pol ure od Selc. Prenesel pa je župan g. Demšar tudi pisarno na Češnjico, tako da morajo sedaj prebivalci vasi, ki leže na spodnjo stran Selc, hoditi pot do župana na Češnjico še enkrat delj kakor prej, ko je bil župan v Selcih. Naša napredna stranka je povedala volilcem že pred volitvijo, da bodo klerikalci spravili župana in pisarno iz Selc na Češnjico. Klerikalci pa so ljudem obljubovali, da bode pisarna ostala v Selcih, četudi ne bode župana v Selcih. In ker so sedaj pisarno prenesli na Češnjico v konsum, so se pokazali naši klerikalci lažniki in figa-možje. Selski župnik Rožnik je ob volitvah agitiral, da bode pisarna v Selcih, sedaj pa ne drži besede in se kot občinski odbornik ne pobriga, da bi bila pisarna v Selcih. Rožnik torej ne drži besede in se kot občinski odbornik ne pobriga, da bi bila pisarna v Selcih. Ali je to kakšen mož-beseda? Tomaža sploh nismo imeli za kakega posebnega moža, sedaj pa se je pokazal v pravi luči, ko je delal za to, da se je preselilo županstvo na Češnjico iz središča občine Selc. Županstvo na Češnjici za našo občino je ravnotako, kakor bi bil ljubljanski magistrat v Kurji vasi ali še kje dalje za Golovcem. Kako so naši katoličani farbali ljudi, je dokaz, kar so v «Domoljubu» pisali dne 7. maja t. l. v 9. številki: «Znano je vsem obranom, kako so selski liberalci agitirali pri zadnjih občinskih volitvah s pretvezo: Župana ne iz Selc! Naši možje (t. j. klerikalci) niso mogli dopovedati tem poštenjakovičm, da ostane občinska pisarna v Selcih in župan bo na Češnjici, ki je pol ure oddaljena iz Selc. Ni jim šlo v glavo in s to pretvezo so vjeli marsikaterega, zlasti Seljčanov precej.» Tako je pisal nekdo izmed katoliških odbornikov v «Domoljubu». Res je, da nam ni šlo v glavo in nam še ne gre, sedaj tem manj, ker vidimo, da pisarne res ni v Selcih. Klerikalci ste lagali ljudem, ste se v «Domoljubu» lagali in zopet vas lahko ljudje vidijo, da delate s sa-

Zato sklenem počakati nanjo in prisluškovati. A kako bi se to izpeljalo gladko? Ni mi bilo treba dolgo premišljevat, ko se mi zasveti v glavi. Menda mi je blagoslovljena pijača pripomogla do tako izborne misli!

Namenil sem se namreč, da se bom naredil pijačnega in navidezno zaspal za mizo. Da bi pa to vlogo lože igral brez vsake sumnje, treba mi je bilo izprazniti več posod po pollitra. Ali vse naročene pijače nisem mogel in nisem smel izliti v svoj želodec, ker sem ga že s prvim pollitrom tako razdražil, da se mi je na vse strani premetaval in zvijal v trebuhu kakor obstreljena žival. Začutil sem, da bi dobil vse želodčne bolezni in da bi več ne pričakal petelinovega klica, ako bi si ga bil še kaj več privoščil. Vsled tega sem polagoma odlival pijačo iz steklenice takrat, kadar me ni nobeden videl, v škafo z vodo, ki je stal tam blizu mene na stolu in je natakarica v vodi izpirala steklenice.

A tu se je zgodilo nekaj neprijetnega, kar bi me kmalu izdalo. Voda je namreč, ko sem jo že močno namešal in okužil s petjotom, začela grozno smrdeti. Smrad je prišel tudi do noska natakarice, ki je nejevoljno polglasno zasopihala: «Kaj za enkrat mi je neki povohal to vodo, da smrdi tako neznansko! Smrdi kakor špirit in še mnogo grše!» Toda k moji sreči punica ni utegnila premišljevat, odkod bi prišel «neznanski» smrad v njeno vodo, ampak je pograbila škafo ter tresčila smrdljivo tekočino iz njega na dvorišče, na to pa se vrnila s svežo vodo v sobo. Jaz sem se globoko oddahnil.

Zmračilo se je. Vrata pivnice so se začela odpirati črnim gostom, jaz pa sem pridno oblal mizo s komol-

mimi lažmi. «Katoliški» odborniki vedno povdarjajo, kakšni možje so. Prav nič možje, ampak prav navadni farovski podrepaniki. In, gg. Demšar in Prevc, od vaju bi bili pričakovali več možta, sedaj pa vidimo, da nista za Tomažem prav nič zadaj v tej zadevi. In Tomaž je v tem oziru iznajden mož. Tudi ste vsi skupaj z božjim namestnikom vred prav malo krščansko usmiljeni. Dosedaj ste naložili našim naprednim možem že vsakemu 160 K, in ker jih je 10, oziroma 9, Lotriča niste mogli kaznovati vselej, ste v svoji krščanski ljubezni hoteli oškodovati naše odbornike, ki so tudi vaši bližnji, za 1500 K. Vedno povdarjate, da ste le sami «katoličani» pravični. Tukaj je izvidno, kako bi vladali klerikalci, ko bi imeli vso moč v rokah. Tiste, ki bi vam ne potrdili vseh vaših krivic, laži, lumparij i. t. d. bi pripravili ob vse premoženje in nazadnje bi jih kakor v srednjem veku, sežigali na grmadah, sčipali z razbeljenimi kleščami i. t. d. Vidite, možje katoličani, zato, ker vidimo, kaj hočete pravzaprav vi, ker vas poznamo po vaših delih, zato ostanemo še bolj prepričani, da je klerikalizem največji sovražnik kmeta in vseh ljudi. Zato vam bomo povsod zastavljali pot, kjer bodemo videli, da delate krivico ljudem. V naši občini pa se godi krivica zaradi klerikalcev vsemu delu izpod Selc. Možje, odgovorite, če niste res lažniki, kar ste pisali v «Domoljubu».

Iz Cerkljah. (Kaj pa je tebe treba bilo — šparkasa v Cerkljah?) Ko bi te ne odvil iz poveljev dr. Krek, ko bi to slavoželjno in tujih denarcev lačno ljudstvo ne bilo pribežalo pod zastavo duševnega jej očeta profesorja Jenkota, koliko solzâ in vzdihovanja bi bilo manj, koliko kletvine in groženj bi ne bilo. Profesor je obračal, Bog pa je obrnil. On si je mislil v svoji nezmotljivosti: Tukaj se bo dobilo denarja, katerega tako živo potrebujem. Druzega pa meni nič mar. Položaj, ki je njemu dal priliko, da si je samolastno izposodil, namreč okrog 6000 kron iz omenjene hranilnice, je vzel na znanje tudi kunštni Janez, ki je začel kakor profesor po strani gledati na denar. In ker sta si postala pri hranilnici takorekoč tekmovalca, moralo je med njima priti do nekaj.

cema in ril po njej z nosom. Kmalu sem tudi z glasnim smrčanjem potrjeval, da res trdo spim, a v roki sem še vedno krepko držal «Slovenski List».

V sobi je postalo živo in glasno in nekdo prav blizu mene reče z votlim glasom, ki je bil najbolj podoben glasu prečastitega kranjskega dekana: «Glejte, to je pravi kristjan, pravi slovenski katoličan; še v spanju se trdno oklepa našega dobrega in poštenega katoliškega lista! Natakarica, zakaj ne prineseš podglavnice možu in mu ne rečeš, da naj se zlekne tam-le po klopi? Revež je gotovo truden in potreben počitka!» «Oh, saj res, gospod!» se začuje precej nato znani mi ženski glasek in v prihodnjem trenutku me že prime več rok in rahlo položi po klopi, na kateri sem sedel, pod glavo pa obenem začutim mehko blazinico, ki je dišala nekako tako kakor bi bila potresena z lepotičnim dekliškim praškom, namočenim v potu ali znoju tolstega župnika. Ali vkljub temu sem izvrstno spal na mehki katoliški podlagi do pozne nočne ure in sanjal, da gledam izpod na čelo potisnjene klobuka in poslušam z lastnimi ušesi take katoliške reči, kakršnih dozdej ni videlo še nobeno oko, slišalo še nobeno uho in občutilo še nobeno srce tistih pregrešnih ljudi, ki rede in paso groznega «sibirskega volka», ki vsako soboto vdere iz Kranja po Gorenjskem s strahovitim tulenjem v podobi — skromnega lista «Gorenjec».

Vsa ta nezaslišana čuda pa je pripravljen o priliki razodeti le Tebi, dragi Gašper, ako mu boš nakazal za to vsaj tako nagrado, ki bo znašala toliko božjakov, kolikor jih je posejal za v natakarični škafo zlit smrdljivi tirolski petjot

Tvoj zvesti Jur.

Posledica temu je bila, da so Menartovi bratje drvili profesorja okrog Jazbičeve hiše (namreč Jazbič je redil lepo Micko, katero je med drugimi rad gledal tudi profesor) po tamošnjem vrtu pozno v noči, in to vse radi glavne hranilnične knjige, ki jo je takrat profesor hotel imeti v rokah. Takrat se ni bilo kapelana Kosa v Cerkljah. Profesor Jenko je dajal sam svojim pristašem svojo odvezo in po njegovih splošnih odvezah je pričel kunštni Janez kar na svojo roko s sleparijami na debelo. Ubogi Špan jim je bil slepo orodje v rokah teh predrznežev. Nevednega, kakor je on bil in ker je imel dobro kmetijo, so krstili za blagajnika ali kasirja, in ko je prišla na dan vsa goljufija in poneverjenje, so potisnili tudi Špana v preiskave. Posledica tega je bila, da se je Špan obesil. Tudi «Slovenec» je omenil, da se je Špan obesil, a povedal ni, zakaj je on to storil. Le toliko pravi, da se je možu zmešalo. Dopisnika «Slovenčevega» gotovo peče vest, saj je vedno okrog trobil in grozil Španu: On ima na sebi še več drugih reči; kdo ve, koliko goljufij pride še na dan, on mora biti zelo zaprt i. t. d. Vse to in naposled, da je Menartov kunštni Janez navidezno znorel, je vplivalo na omenjenega, da se mu je zmešalo in da si je naposled na tako žalosten konec vzel življenje. Kriva pri tem je v prvi vrsti hranilnica in njegovo osebje, da se je Špan obesil, in kakor razmere kažejo morda to ni zadnji slučaj. Hranilnični ustanovitelj je nedolžen, direktor kunštni Janez je postal norec. Aleš Koracman je opešal, češ, da odstopi, ker zdaj več ne dajo «lona»; poprej mu je bilo prav, dokler so si sproti jemali «lon». Morda se je pa mož preveč zadolžil. Gospod Kos okrog prosi denarcev, katerih pa mu ne dajo. Ljubljana je zaprla svoje mošnjičke za cerkljansko hranilnico. To mi tako dobro vemo, kakor kapelan Kos, ki je skušal in trkal, a se mu ni odprlo. Ostali odborniki gledajo nekako tako otročje nedolžno, da se človeku milo stori, ako jih sreča. In če vprašamo, kaj pa potem? Sklep tega nepotrebnega društva bo kakor pri sirarni. Člani bodo lepo plačali s svojimi odstotki primanjkljaj; izjema bode le ta, da bodo pri hranilnici mnogo bolj občutno zadeti. Janez se bode s svojo kunštjo odtegnil kazni. Dolžnikom in sploh vsem bodo osebe pri cerkljanski hranilnici s sedežem v Dvorjah ostale še dolgo v spominu. Mnogo takih je, ki bodo pustili spomin svojim potomcem testamentarično v obliki dolgov, in poznejši rodovi bodo preklinjevali osebe, ki so zapeljevale nevedne cerkljanske kmete iz okolice, obetajoč jim prijetno življenje brez dela, saj naj bi nesla hranilnica in sirarna toliko, da se bo popolnoma lahko živelo. — «Slovenec» tudi pravi med drugim, da med snovanjem klerikalnega zavoda ni bilo nobenega duhovnika. Ali dr. Krek takrat ni bil duhovnik, ki je prespal pri snovanju posojilnico tisto noč res kot neduhovnik med tukajšnjimi pijanci v gostilni pri Petrovcu. Kakršen začetek, takšen konec. Kapelan Kos je vedel že celo pretečeno leto za vse te nerednosti pri hranilnici. Sam je rekel — za to so na razpolago priče: Davno sem že vedel za vse, da se vrše pri hranilnici goljufije, a mislil sem, da se bo dalo pokriti. Ali ni bil g. Kos tedaj duhovnik, ko je zvedel za lumparije, pa jih ni odkril. Največ se je pajdašil s profesorjem Jenkotom, z Menartovim Janezom i. t. d., saj je tudi volil z njimi, od njih je bil tudi vedno voljen. Ali ni «Slovenčevi» dopisnik res kratkoviden? Šele orožniki so odkrili vse in šele takrat je svet zvedel za za vso poštenost pri hranilnici, vsled tega se pa tukajšnje orožništvo tako pika.

Narodni praznik v Trziču.

V zgodovini tržiškega slovenstva zaznamovati nam je zopet časten in velepomemben dan, dan, ko smo sprejemali mile goste, sosedne brate iz Kranja, ki so se odzvali tako radovoljno in v takem številu našemu vabilu k veselici, ki so nam pripomogli, da se nam je tako impozantno poročila proslava naših blagovestnikov, naših narodnih sv. Cirila in Metoda. Bil je dan, ki ostane trajno v spominu vsakemu zavednemu Trzičanu, in bralno

društvo, ki je priredilo veselico, zapiše si lahko ta dan z zlatimi črkami v svojo kroniko. Saj je s to svojo veselico pokazalo sad, katerega je obrodilo njegovo vstrajno delovanje, njegova žilavost in neupogljiv pogum, s katerim se je moško in krepko zoperstavljalo vsem zunanjim in notranjim nasprotnikom.

Bralno društvo, ki se je ustanovilo pred nekako petnajstimi leti, je bilo, je in ostane i v bodoče pravi nositelj narodne ideje, prvobornik za svete naše pravice in razširjevalec omike med ljudstvom.

V začetku, ko se je društvo ustanovilo, je bilo revno, slabo kakor novorojeno dete in mnogi so mu prorokovali smrt že ob njegovem rojstvu. A motili so se. Društvo je pričelo delovati, ne s hrupom in vriščem, ampak mirno in vstrajno in radi tega tem gotovejše.

In vspeh? Ej, bilo je čudno v prejšnjih časih, čudno! Nemškutarilo je vse vprek, pozdravljali so se vedno le nemški, iz krepkih slovenskih prsi so odmevale koroško-nemške popevke in, če je kdo dejal, da je Slovenec, in priznal svoj slovenski materini jezik, gledali so ga začujeno in vpraševali, kdo so ti Slovenci?

A ustanovilo se je bralno društvo in polagoma izginilo je v Trziču tuje lice, utihnile so nemške pesmi, namesto njih pa so se oglasile naše mило ubrane narodne popevke, ki so našle krepak odmev v srcih dobrih Trzičanov. In dandanes zakruli kako nemško pesem samo še par lačnih pritepencev iz rajha, katero pa brž zatopi slovenska pesmica, prihajajoča iz čistih grl slovenskih mladeničev...

Neustrašeno in složno so stali v gosti bojni vrsti še pred nekaj leti vsi zavedni Trzičani, zvesti svoji mili domovini in pripravljani žrtvovati vse za sveto slovensko stvar, in s strahom so opazovali to navdušeno bojno vrsto naši nasprotniki.

A pogubni bratski boj, ki se je liki požaru razširil po naši tužni domovini, zanesel se je tudi med nas. Bratska sloga se je jela rušiti in nastal je razpor. Brata, ki sta stala prej složno, ramo ob rami v isti vrsti, jela sta se sovražiti, in vsak je komaj čakal ugodne prilike, da bi ložje udaril po drugem; zakleti naši sovragi pa so se smejali in slavili zmago. Zato pa mora vsak tržiški Slovenec, ki je zvest svojem milemu materinemu jeziku, iz dna srca sovražiti ono človeče, ki se je izdajalski priteplo v naš lepi trg ter s svojo umazano roko neusmiljeno zasejalo seme razpora v četo narodnih bojevnikov, stoječih v obran proti oholim tujcem...

Vendar pa se je jelo obračati na bolje i v tem oziru, in ravno zadnja veselica nam svedoči na nedvoumen način, da ni daleč več tisti čas, ko si brata podasta zopet prijateljski roke ter skupno nastopita s podvojeno silo nasproti skupnemu sovražniku...

Bil je krasen dan. Sonce je pošiljalo svoje gorke žarke na našo zemljo, ki so se storili svojo dolžnost ter pritiskali s tako silo, da si je marsikdo brisal pot raz čelo. To pa ni kar nič motilo tržanov, da bi ne prišli pozdravit milih gostov in zbirali so se že ob drugi uri na trgu pred bralnim društvom, kjer je bil sprejem. Vsem so trepetala srca in navdušenja so se vzdigovale prsi, ko smo težko pričakovali bratska društva iz Kranja in druge mile goste. In ko se slednjič vendar začujejo od daleč zvoki godbe, zaoril je iz sto in sto prsi en sam klic: «Na zdar» in «Dobro došli!»

V lepem redu so prikorakala društva z razvitimi zastavami in z godbo na čelu v trg. Pred bralnim društvom jih pozdravi s prisrčnimi besedami kumica društvene zastave, dražestna gospica Franica Ruechova, zahvaljujoč se za tako obilen odziv vabilu in jim kliče v pozdavi «Na zdar!» In zopet je sto in sto grl navdušeno ponavljalo njen iskren pozdrav.

Odgovoril ji je starosta «Gorenjskega Sokola», gospod Ciril Pirc, ki je v svojem lepem govoru omenjal pomen družbe sv. Cirila in Metoda z ozirom na otroški vrtec v Trziču in posebno povdarjal pobratimstvo in srčno prijateljstvo, ki veže že od nekdanj sosedne Trzičane in Kranjce.

Z navdušenjem je bil sprejet njegov govor, in zopet in zopet so se izvili glasni klici «Na zdar», «Živio» in «Tržič je naš!» iz prsij navdušenih Tržičanov. Gospica kumica je okrasila zastave z venci, druge gospice pa so pripele milim gostom krasne šopke, nakar je bil v Peretovi gostilni kratek odmor.

Po odmoru smo odkorakali z vihrajočimi zastavami okoli trga na prostor veselice — v Pristavo. Godba na čelu je zasvirala «Naprej zastava Slave» in odmevala je zopet enkrat krasna slovenska himna po trgu tržiškem, odmevala v naših srcih, ki so si dajala duška v različnih klicih. Za godbo so se vrstila društva «Gorenjski Sokol», na katerega so padali s balkona g. Lončarjeve hiše na gosto krasni šopki, «Slovensko bralno društvo» iz Kranja in pevski zbor «Narodne Čitalnice» v Kranju, izprevod pa je zaključilo bralno društvo Tržič z nebrojno množico ljudstva.

Ob zvokih godbe smo prišli v Pristavo in obširni vrt g. Iv. Pollaka je bil kmalu prenapolnjen. Ko so ljudje iskali še sedežev, stalo je že telovadno orodje, drog, bradlja in koezi, godba zasvira «Sokolsko koračnico» in v lepi dolgi vrsti se pojavijo na vrtu čili telovadci. Razdelili so se v dve vrsti in začeli proizvajati na drogu in bradlji vaje, kakršnih dotlej Tržičani še niso videli. Saj pa človek res ni vedel, ali bi gledal telovadce na drogu, ali one na bradlji, ali bi se čudil njihovi moči ali njihovi gibčnosti; skratka — občinstvo se ni moglo načuditi, in le tupatam se je oglasil kak klic odobravanja ali strmenja.

Po telovadbi se je pričel koncertni del, sestavljen iz pevskih in godbenih točk. Pevske točke sta proizvajala društvi pevski zbor «Narodne čitalnice» iz Kranja in bralno društvo iz Tržiča. In sicer so peli čitalniški pevci «Domovino» in «Cigane» s tako preciznostjo, da ploskanja ni bilo ne konca ne kraja. Sicer se pa menda v Tržiču še ni slišala nikdar nobena pesem, ki bi se pela tako z občutkom in pri kateri bi prišlo fino nunciranje tako do veljave, kakor pri «Ciganih». In solo, katerega je pel g. Ruš! V njegovem glasu je bila vsa trpka bridkost, ki jo občuti nesrečni stepni sin, spojena z onim divjim veseljem, ki ga rodi zlata prostost. Da, srečen zbor, ki ima takega povovodja!

Tržiško bralno društvo je nastopilo tudi z dvema pesmama, in sicer je pelo «Slovenac i Hrvat» in «Naša zvezda». Ugajala je posebno druga, v kateri je pel bariton-solo g. Mally s svojim čistim mehkim glasom. Obe pesmi pa sta se peli tako dobro, da nam dajeta upanje, da kmalu slišimo od naših pevcev zopet kaj novega.

S tem je bil oficijelni del veselice končan in po vsem vrtu se je razvila živahna, neprisiljena zabava, med katero so prodajale gospodične šopke iz planinskih cvetlic, razglednice in narodne trakove. Le prehitro je minil čas in prišla ura, ko smo se morali ločiti od ljubih gostov. Ob sedmih so se jeli pripravljati vrli Sokoli, pevci in bralno društvo na odhod — še en prisrčen «Na zdar! Na svidenje» — konji so potegnili — in ostali smo sami ter se zabavali ob spominu na lepe, v družbi narodnozavednih Kranjcev prebite ure še dolgo v noč. Vsa hvala gre tudi krečmarju g. Iv. Pollaku, ki je tako vestno skrbel za dobro in točno postrežbo.

Bil je res pravi narodni praznik za nas Tržičane, ki nam ostane nepozaben. V veliko zadoščenje nam je tudi, da se je veselica izvršila mirno, brez preprirov. Poskušala sta sicer izzivati dva mladiča s plavicami, a zavrnila jih je krepko neka narodna dama iz Kranja, nakar sta šla potuhnjeno potožit svojo nezgodo k ostalim somišljenikom, ki so bili zbrani v neki gostilni na trgu. Ko je šel izprevod mimo, zbijali so v svoji onemoglosti šale, in ker niso mogli najti za svoje neslanosti drugega, zabavljali so na godbo, čiš, da instrumenti že sto let niso bili snaženi. Ne smešite se, gospôda! To je pač malenkost, in ko ste imeli vi svojo godbo pri sv. Ani, so bili instrumenti še vse drugačni. Pač pa priznajte raje: Mi vstajamo in vas je strah!

In vi, čili Sokoli! Narodna straža ste in ne kličemo vas zastonj na pomoč; na braniku smo. Od severa,

iz tužne Koroške, pritiska na nas nemštvo, v Tržiču samem pa se šopiri okoli tujec kot gospodar našega lepega trga in nam vsiljuje vedno nove nasprotnike. Bodite z nami, pomagajte nam v sili, in kmalu bo padla črno-rdeče-zolta zastava v prah, iz tega prahu pa se bo dvignila naša čista belo-modro-rdeča trobojnica visoko v zrak, veselo plapolajoč v lahkem vetru in oznanujoč vsemu svetu, da je Tržič popolnoma naš. V to pa nam pomozite vi in sveta blagovestnika Ciril in Metod!

J. P.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Javna telovadba «Gorenjskega Sokola» 9. t. m.

Kakor je odkritosrčna in stvarna kritika pospeševaljica splošnega napredka, tako tudi telovadbe. Nismo še sicer vajeni slišati odkritih, kritikujočih besedi, vendar upam, da smo že tam, da bratska beseda ne bode žalila nikogar. «Gorenjski Sokol» je po več letošnjih nastopih in izletih privedil dne 9. t. m. na glavnem kranjskem trgu javno telovadbo, katera se po svoji tendenci loči od vseh dosedanjih. Že nastop k prostim vajam je bil nekaj povsem novega, ker spada v področje pri nas še nepoznanih rajalnih vaj. O izvedbi se ne moremo izreči povsem pohvalno, ker smo opazili pri posameznikih nekako nesigurnost pri zavojih. Priporočati je več pazljivosti. O nastopu samem toliko, da pri malem številu telovadcev ni bil hvaležen. Proizvajalo se je nato pet prostih vaj, katerega so vse borilnega značaja in v vezavi jako težke. Vaja je izpeljana iz vaje tako, da so prve štiri zlate v peti vaji v eno celoto. Te vaje zahtevajo veliko urnosti, zahtevajo pa tudi stroge pozornosti in in do prave elegantne proizvodbe pa še dobro izurjenih telovadcev. Sestavljalatelj teh vaj bi moral te okolnosti bolj vpoštevati; vendar na so se izvajale vse vaje relativno še precej dobro, vzlasti smo opazili jedno prvih sokolskih lastnosti — pozornost. K telovadbi na orodju nastopile so tri vrste. Poglejmo si jedno za drugo. Prva vrsta na visoki bradlji je izvajala navidezno prelahke vaje, a pazljivemu gledalcu so se odkrile pri vseh vajah težke kombinacije različnih metov in odskokov. Posameznikom bi bilo priporočati ne vem ali več pazljivosti, ali pa več marljivosti. Nekaj novega je bila telovadba na konju vzdolž z ročaji. Tu je dosegla prva vrsta gotovo največ priznanja, in v resnici so se skoro vse vaje jako dobro izvajale. Na drogu je nastopila druga vrsta jako dobro, dasi so posamezniki kazali še pri posameznih vajah precej nesigurnosti. V skoku v višino se je pa vrsta najbolj odlikovala in občinstvo je z zanimanjem sledilo vsakemu skoku. Tudi vrsta začetnikov je nastopila in sicer najprvo v preskokih črez kozo. O teh preskokih se moramo izreči v resnici pohvalno. Vaje na drogu pa so bile za začetnike nekoliko pretežke, dasi so posamezniki kazali veliko dobre volje. Telovadbi na orodju so sledile tri skupine na bradlji, katere so bile vse jako dobro pogojene. Prijeten utis je napravilo na pravega Sokola dejstvo, da telovadba ni imela prav nič cirkuškega na sebi, ampak je le pokazala, da se telovadba v društvu goji povsem pravilno in redno. — Po telovadbi smo se sestali ne vrtu brata Petra Mayrja, kjer se je razvila jako animirana in neprisiljena zabava. Med posameznimi godbenimi in pevskimi točkami je govoril najprvo brat starosta Ciril Pirc, kateri je nazdravil ljubljanskemu Sokolu ter v kratkih besedah pojasnil idejo Sokolstva. Jako srčno je govoril nato brat podstarosta ljubljanskega Sokola dr. V. Ravnihar o delu sokolskem ter nazdravil slednjič «Gorenjskemu Sokolu», njega starosti in načelniku. Ob 9/10. uri smo spremili ljubljanskega brata na kolodvor, kjer smo se z navdušenimi «Nazdar»-klici poslovili od njega. — Smelo pa trdimo, da tako lepega sokolskega dne Kranj še ni videl in, da koraka «Gorenjski Sokol» pravo pot k cilju sokolskem tja, da bode stal narod slovenski tako visoko, da se mu ne bode treba bati nobene primere z inozemstvom. Ku priedu zpatký ni krok! Na zdar!

Savski most v Kranju. Vlada je menda vendarle prišla do spoznanja, da je treba resno misliti na to, da

se nadomesti stari leseni in vsako leto nešteto krat popravljeni savski most z novim modernim mostom. V ta namen so te dni preiskavali na desnem savskem bregu svet, ki je skozinsko skalnat. Vlada bo potem na podlagi teh podatkov preštudirala svoj načrt in upanje imamo, da se prihodnje pomlad prične graditi nov železni most s kamenitim podstavkom in s tem odpomore živi potrebi in vroči želji prebivalstva.

Vse zunanje člane trgovskega bolniškega in podpornega društva opozarjamo na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 23. avgusta t. l. ob poldesetih v veliki dvorani «Mestnega doma» v Ljubljani in na katerem se voli odbor. Člani tega društva so večinoma sami Slovenci, in dosednji nemški odborniki bi na vsak način radi dobili to društvo popolnoma v svoje roke, zato so razvili velikansko agitacijo. Dolžnost slovenskih članov je, da se polnoštevilno udeležijo tega občnega zbora. Glasovanje se zaključi že ob enajstih.

Vrtni koncert priredi tukajšnja meščanska godba v nedeljo 16. t. m. ob 6. uri popoldne na vrtu restavracije gospe M. Rant na kolodvoru. Vstopnina 40 vin., obitelj 80 vin.

Cirkus Viktor pride okrog 23. t. m. v Kranju. Sedaj se mudi v Ljubljani.

Opozarjamo na današnji plesni venček v «Narodni čitalnici» v Kranju, pri katerem svira oddelek tukajšnje meščanske godbe.

Zdravišče Bled na Gorenjskem je naslov 19 strani obsegajoči knjižici, ki je te dni izšla. Na koncu je pridejan še zemljevid. Ta najnovejši vodnik skozi zdravišče Bled se dobi v vseh javnih lokalih na Bledu za 30 vin. Zaloga je v zdravski pisarni.

Slavnost petindvajsetletnice bosansko-hercegovinske okupacije se vrši jutri v nedeljo v Ljubljani. Sodeluje vojaška godba. Spored: Ob devetih maša s slavnostnim govorom pri Uršulinkah; ob 1/2 1. uri skupni obed na vrtu restavracije «Novi Svet» na Marija Terezije cesti; ob štirih vrtna veselica istotam. Odbor prosi obilne udeležbe od strani sobojevnikov iz leta 1878.

Umrla je dne 11. avgusta gospica Ana Klinar, hčerka župana na Jesenicah, po daljši bolezni v 19. letu njene starosti. Naj v miru počiva!

Z Bleda. Jutri v soboto in v nedeljo se bo predstavljala «Deseti brat». Čisti dobiček je namenjen Prešernovemu spomeniku. Druga predstava v nedeljo je za ljudstvo ob znižani vstopnini. — Do dne 8. t. m. je došlo na Bled 2005 tujcev.

O bohinjki železnici. Delo pri bohinjki železnici dobro napreduje. Razen glavnega predora pri Bohinjki Bistrici so začeli sedaj vrtati tudi predor pri Bohinjki Beli. Savo bodo premostili štirikrat. Prva dva mosta bosta iz rezanega kamna, 40 metrov visoka in 50 metrov dolga, brez stebra na sredi, z enim samim obokom. Cenilna komisija, ki odkupuje svet za železnico, ceni baže tako nizko, da je ljudstvo jako nezadovoljno. V bohinjki dolini je že tako malo polja in še to, kar ga odzame železnica, se slabo plačuje. Brez škode pač naš kmet ne more in ne sme biti.

Križem sveta.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se je vršila letos v Litiji. Družba šteje 149 podružnic s približno 10.000 člani. Družba podpira in vzdržuje 23 zavodov s 619 otroci. Dohodkov je bilo v minulem vpravem letu K 31.162.74, troškov pa K 35.323.43. Primanjkljaj se je pokrnil iz preostankov prejšnjih let. V odbor so bili razen dr. Fr. Stora izvoljeni vsi stari odborniki. Častnim članom se je izvolil starosta Luka Sytec.

Velikanski požar v Bovcu. Minulo soboto je pogorelo v Bovcu okoli 73 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Zgorel je tudi en otrok. Zgorela je cerkev, občinska hiša, kapelanija, šola za pletenje čipek in ubožna hiša. Nad 50 rodbin je brez strehe. Uničeni so tudi vsi pridelki, živina in pohištvo. Nekega moža je razljuten bik, ko ga je hotel odvezati, zabodel in usmrtil. Orožniki so morali ubiti. Cesar je daroval za pogorelece 10.000 kron.

Strašna nesreča se je zgodila v ponedeljek v tunelu na podzemski železnici v Parizu. 96 ljudi se je zadušilo, več pa jih je tudi zgorelo.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu juliju 1903 je vložilo 302 strank K 59.636.14, dvignilo pa 279 strank K 68.162.22, 7 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil K 15.900.—. Stanje vlog iznaša K 3.134.159.33, stanje hipotečnih posojil K 1.928.192.47 in denarni promet K 223.984.55.

Dobavni razpis. Indendanca c. in kr. 3. voja v Gradcu je poslala trgovinski in obrtniški zborni v Ljubljani izkaz o približni potrebščini živil za zavarovalno dobo 1903/1904 za c. in kr. vojsko in c. kr. domobranstvo v oskrbovalnicah v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulju. Dobaviti bo: pšenica, rž, oves, kruh, seno, slama, drva in premog. Izkaz potrebščin je v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Več stanovanj

odda *Franc Omersa* v Kranju na «*Frančiškovem*» in na *Ko-kriškem predmestju št. 45* zraven gimnazije. 158—3

Kolesa

stara od 20 do 60 gld., nova od 70 do 150 gld. se dobe pri meni. Tudi sprejemam popravila.

Pavel Bizjak

Kranj št. 118.

165—1

Več mizararskih pomočnikov in učenc

se sprejmejo takoj v trajno delo pri **Filipu Lazarju**, mizarju na Jesenicah (Gorenjsko). 164—1

Vsak, kdor ima prašiče

naj da zdravemu prašiču vsak teden eno polno žlico med krmo:

Kranjske redilne moke za prašiče

doktorja pl. Trnkoczyja krmilno in hranilno sredstvo **zboljšuje, pomnožuje: meso! mast! rejol zdravje!**

Dobiva se 1 zavojček 50 vinarjev pri trgovcih ali pa 5 zavojčkov poštnine prosto z všteto zavojnino za 3 krome proti povzetju

v tovarniški zalogi lekarna Trnkoczy, Ljubljana.

Na stotine zahvalnic, tudi uradno poverjenih o dobrih vseh pri zdravih in bolnih prašičih prihaja vsak dan. Iste so vsakemu na razpolago in se na htevanje pošiljajo poštnine prosto.

Uradno poverilo.

Predložen predpis se popolnoma strinja pisanemu originalu na dopisnici, katera ima znamke za 4 štirje in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktobra edentisočdevetstoena.

(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila revni. Slučajno sem dobil od enega mojih ljudi za poskušnjo en zavojček redilnega praška (moka) za prašiče. Človek se mora kar čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmiti, strašansko veliko požro, tako, da so se čez nekoliko dni močno izredili, hvala temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje priporočiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosím z obratno pošto pet zavojev redilnega praška (moka) za prašiče. **Belišče, Slavonija, 31. oktobra 1900.**

Z velespoštovanjem

Josip English
železniški nadziretelj.

Tedenski sejem v Kranju dne 10. t. m.

Prignalo se je 121 glav goveje živine, 6 telet, 68 prašičev — ovac, — koz, 53 buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 7-50, prosa K 8-50, ovska K 7-—, rži K 7-—, ajde K 9-—, ječmena K 7-—, sem. repe K 25-—, rdeče detelje K 14-—.

Kavarno ali malo gostilno

želita kupiti ali vzeti v najem človeka, ki sta izurjena v tej stroki. Dopisi naj se blagovole poslati «Haus Schöder», Hotel Elizabeth, Bad Hall (Ober-Oesterreich). 161—1

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, tipične in cene priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
v Ljubljani.

115-13

Večkrat premišlano!

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peres in posteljno opravo, saloga pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podok, otroških vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 94—17

po najnižjih cenah.

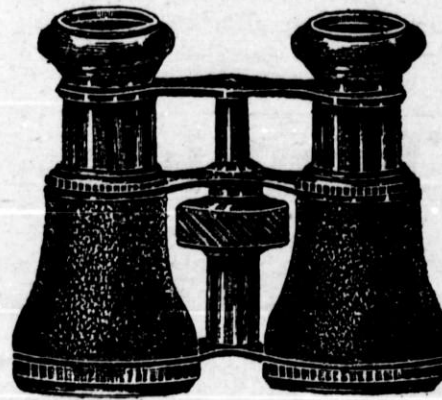
Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštne prosto.

Razpošiljanje točno.

Krepak deček

iz poštene hiše* se takoj sprejme kot učenec v trgovino z mešanim blagom **E. Miklavčiča v Kranju.** 160—2

M. Suttner, urar

v Kranju
priporoča svojo
izborna zaloga
vseh vrst
daljnogledov
po najnižjih
cenah.

140—8

Andrej Boucon

149-48 LJUBLJANA
Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE
VSAKOVRSNIH STOLOV
MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko
spadajočih predmetov, kise izvršujejo
natateno po naročilu.

Zunanja naročila se izvršujejo točno in po najnižjih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in frankovano.

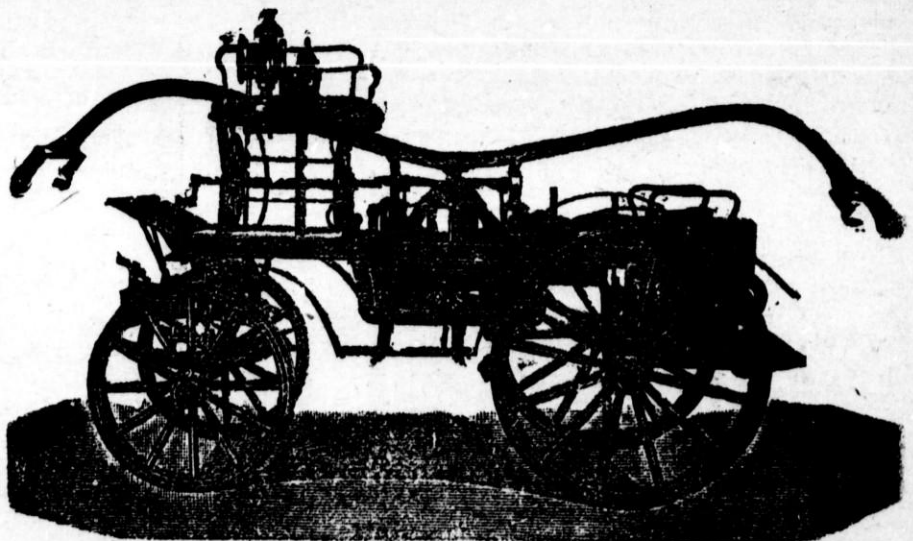
C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporoča 15—20

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti smrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

L. Fürsager, Radovljica

„Pri Primožu“

Trgovina z oblačilnim, špecerijskim, steklenim in materialnim blagom, lišpom (Aufputz), drobnino; zaloga raznega blaga za šivilje in krojače, perila in obleke.

Zaloga šopkov za neveste, nagrobnih vencev in trakov z napisi.

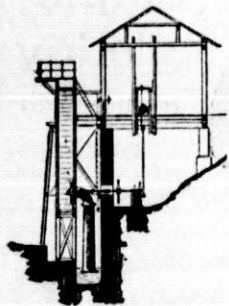
Klajno apno za živino.

Špirit in žganje. Šipe in kit. Suhe in oljnate barve, laki, firnež, čopiči vseh vrst. Okraski za rakve.

V podružnici „pri Blažku“:

Špecerijsko blago, moka, žito, šoiske potrebščine, sladkarije in igrače. 54—8

G. Tönnies

117-12

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike i t. d. 125-11

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Kadar pridete v Ljubljano

izvolite si ogledati

v Špitalski ulici št. 5

moj novo urejen, bogato založen **suknen oddelek**, broječ blizu 1000 različnih vzorcev zadnjih novosti, modni kamgarn in ševijot, lovsko sukno, dosking, trikot, peruvijen i. t. d. — **Ostanke** prodajam po zelo znižani ceni. — Postrežba strogo solidna. Vzorcni na zahtevo poštnine prosto.

110 14

R. Miklauc.

Otvoritev nove trgovine.

Uljudno naznanjam slavnemu p. n. občinstvu, da sem z dnem 1. avgusta **otvoril v Kranju** nasproti prodalnice g. Franca Crobatha

trgovino z mešanim blagom

na drobno in na debelo.

Ker mi je na tem, da vseskozi zadovoljim p. n. odjemalce bodisi glede kakovosti blaga, bodisi glede raznih cen, vsled tega upam, da bo cenjeno občinstvo upoštevalo mojo dobro voljo ter moje prizadevanje ustrezati z najboljšim in najfinejšim blagom podpiralo z najmnogobrojnejšim obiskom.

V prijetni nadi, da mi izkžejo p. n. odjemalci svojo naklonjenost, beležim

z odličnim spoštovanjem

163—2

E. Miklavčič, trgovec.

Vsi kmetovalci

se lahko prepričajo, da je najboljšo sredstvo **konje, krave, telice, vole, prašiče, ovce** i. t. d. obdržati zdrave, močne, ječe in debele če se jim pri-mešuje h krmi

živinski prašek

iz lekarne **Piccoli**, pri Angelju, Ljubljana Dunajska cesta.

En zavoj 1/4 kilogr. stane 50 vin., 10 zavojev 4 krone. — Zunanja naročila po povzetju.

Spoštovani gospod Piccoli, lekar v Ljubljani.

Po večletni uporabi pri svoji živini in po velikem povpraševanju od svojih znancev in družih po Vašem živinskem prahu; prišel sem do prepričanja, da je vaš živinski prah izborno zdravilo, katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem

A. d. Kocjančič.

Podgora pri Gorici, 13./VI. 1902.

II. 162—46

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

144—7

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Ljubljanska KREDITNA BANKA

Polnovplačani akcijski kapital K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija).

11—30

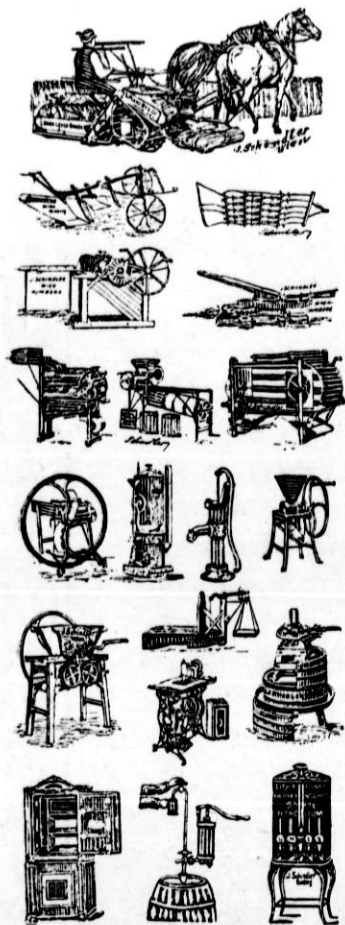
Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjizice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ivan Schindler, Dunaj III. 1.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe, kot:

mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje ingrozdje, škropilnice za trsje, poljska orodja, mlatilnice, vile, trijeje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamo-reznice, stroje za rezanje repe, stiskalnice za seno, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnice, železne cevi, vodovode i. t. d.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah: ravnatoke vse priprave za kletarstvo, sesalke za vino, medene tipe, gumijeve ploče, konopljene in gumijeve cevi, priprave za točenje piva, skrinje za led, priprave za izdelovanje sodavode in penecih se vin, stroje za sladoleđ, mline za kavo, dišavo i. t. d., stroje za delanje klobas, tehtnice na drog, namizne tehtnice, stebarske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestavov, stroje in orodja za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje, vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke. Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko. Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Piše naj se naravnost: Ivan Schindler, Dunaj III./1. Erdbergstr. 12.

Posamezne številke „Gorenjca“

se prodajajo po 10 vin. v
Škofji Loki pri g. M. Žigonu, trafika na
 glavnem trgu;
Radovljici pri g. Otonu Homannu, glavna
 trafika.

JANKO KOČMUT

trgovina galanterijskega in norimberškega blaga v Kranju

priporoča slavnemu občinstvu v mestu kakor na deželi vse v to stroko spadajoče blago po najnižji ceni, n. pr. otročje vozičke, potovalne kovčege iz usnja in platna, ročne kovčege, pletenice, košare ter pisalniške potrebščine, moške čepice i. t. d. Za mnogobrojni poset trgovine proseč beležim

z odličnim spoštovanjem

145-9

Janko Kočmut.

Cene nizke, postrežba točna.

62-22

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom

„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarско, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, vodne žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katranovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje stropov, vlite kotle, ~~fine~~ fine travne kose, kakor n. pr. z znamko Ciril in Metod, katere imam le jaz v zalogi, potem srpe in brgamaške osle,

Roman- in Portland-cement, traverze,
 stare železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago.

Zaloga svetilk!

Zaloga različnih barv!

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

je pričelo poslovati **dne 1. januarja 1903 v Kranju na glavnem trgu v hiši g. K. Floriana št. 194.**

Uraduje se vsak dan ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne, ob ponedeljkih in smajnih dneh pa tudi popoldne od 2. do 4. ure.

Hranilne vloge se obrestujejo po

4 1/2 %

brez vsakega odbitka ter plačuje „Kreditno društvo“ rentni davek za vlagatelje iz svojega.

Obresti se računajo od 1. oziroma 15. vsakega meseca po dnevu vložitve do 1. oziroma 15. pred dnevom vzdignjenja. Nevzdignene obresti se prištevajo koncem leta kapitalu.

Posojila se dovoljujejo na osobni kredit, zastave in tudi na hipoteke proti primerni obrestni meri.

V upravnem svetu so:

Franc Krenner, podpredsednik.

Janko Majdič, predsednik.

Rudolf Kokalj, pisarniški ravnatelj.

Karol Jäger.

Josip Kovač.

Nadzorstvo:

Vinko Majdič.

Peter Mayr.

Dr. Valentin Štampihar.

Ciril Pirc.

Ivan Rakovec.

Ihaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krome, za pol leta 2 kroni, za četrto leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krome, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.